

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/2026 – 2027/2028

(skrajne daty)

Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Archeologia śródziemnomorska
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Humanistyczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II rok, 3 semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	Dr hab. Tomasz Bochnak, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Mgr Katarzyna Tatoń

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3			30						2

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**

ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student posiada podstawowe informacje z zakresu historii starożytnej na poziomie programu szkoły średniej oraz z archeologii ogólnej. Student wykazuje się znajomością mapy Bliskiego Wschodu i świata śródziemnomorskiego.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami i procesami kulturowymi, związanymi z archeologią obszaru śródziemnomorskiego – chronologią, głównymi ośrodkami cywilizacyjnymi: Lewant, Mezopotamia, Egipt, Grecja, Rzym.
C2	Przedstawienie rozwoju metod i kierunków badań archeologicznych w basenie Morza Śródziemnego, z uwzględnieniem nowych technologii i podejść interdyscyplinarnych.
C3	Zaznajomienie studentów z terminologią fachową w zakresie archeologii śródziemnomorskiej, rozwijanie zdolności krytycznej oceny źródeł pisanych i ikonograficznych w powiązaniu z danymi archeologicznymi dotyczącymi cywilizacji śródziemnomorskich.
C4	Kształtowanie świadomości dziedzictwa kulturowego regionu Morza Śródziemnego i jego znaczenia dla rozwoju cywilizacji europejskiej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Zna główne typy źródeł archeologicznych (architektura, ceramika, rzeźba, inskrypcje, numizmatyka) występujące w obszarze śródziemnomorskim i rozumie ich funkcje kulturowe.	K_Wo2
EK_02	Student zna podstawową terminologię w języku polskim i angielskim, teorię i metodologię archeologii oraz innych dyscyplin nauki współpracujących w badaniach nad cywilizacjami basenu Morza Śródziemnego.	K_Wo2, K_Wo6
EK_03	Rozumie podstawowe metody badań archeologicznych stosowane w krajach śródziemnomorskich oraz znaczenie interdyscyplinarnych analiz (GIS, analizy materiałowe, fotogrametria).	K_Wo5, K_Wo6, K_Wo8
EK_04	Student zna podstawowe fakty z historii badań archeologicznych na Bliskim Wschodzie i w północno-wschodniej Afryce, w tym prac polskich misji archeologicznych.	K_Wo5, K_Wo6
EK_05	Student zna wybrane toposy i motywy ikonograficzne oraz literackie cywilizacji zachodniej mające źródła starożytne.	K_Wo2, K_Wo5
EK_06	Student zna zakres działalności instytucji naukowych zajmujących się archeologią, instytucji kultury i ochrony dziedzictwa.	K_Wo9

EK_07	Student potrafi formułować logiczne wnioski dotyczące funkcji i znaczenia zabytków na podstawie danych archeologicznych.	K_U03
EK_08	Student potrafi analizować i interpretować materiały archeologiczne w kontekście chronologicznym i kulturowym.	K_U07
EK_09	Student potrafi korzystać z literatury naukowej, katalogów muzealnych i baz danych dotyczących archeologii śródziemnomorskiej.	K_U08
EK_10	Student potrafi przygotować krótką prezentację lub opracowanie pisemne dotyczące wybranego zagadnienia z zakresu archeologii śródziemnomorskiej, z użyciem poprawnej terminologii.	K_U09
EK_11	Student dostrzega znaczenie dziedzictwa kulturowego cywilizacji śródziemnomorskich dla rozwoju kultury europejskiej oraz jest świadomy potrzeby jego ochrony i popularyzacji.	K_K02, K_K03
EK_12	Student jest świadomy etycznych aspektów badań archeologicznych i ochrony kontekstu znalezisk.	K_K01, K_K04

3.3 Treści programowe

A. Problematyka konwersatoriów

Treści merytoryczne
Archeologia Bliskiego Wschodu: Sumerowie.
Archeologia Babilonii i Asyrii.
Archeologia Syro-Palestyny.
Archeologia Egiptu i Anatolii.
Archeologia Iranu okresu od Achemenidów do Partów
Archeologia świata greckiego od kultury egejskiej po okres hellenistyczny.
Archeologia Etrurii i Rzymu od królestwa do republiki.
Archeologia: Rzym cesarski

3.4 Metody dydaktyczne

Konwersatorium: obejmuje wykład z prezentacją multimedialną, dyskusje, referaty studentów

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, zaliczenie ustne	Konwersatorium
EK_02	Obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, zaliczenie ustne	Konwersatorium
EK_03	Obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, zaliczenie ustne	Konwersatorium
EK_04	Obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, zaliczenie ustne	Konwersatorium
EK_05	Obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, zaliczenie ustne	Konwersatorium
EK_06	Obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, zaliczenie ustne	Konwersatorium
EK_07	Obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, zaliczenie ustne	Konwersatorium

EK_o8	Obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, zaliczenie ustne	Konwersatorium
EK_o9	Obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium, zaliczenie ustne	Konwersatorium
EK_10	Obserwacja w trakcie zajęć, referaty, zaliczenie ustne	Konwersatorium
EK_11	Obserwacja w trakcie zajęć, referaty, dyskusje	Konwersatorium
EK_12	Obserwacje w trakcie zajęć, zaliczenie ustne	Konwersatorium

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie w formie ustnej z zakresu wykładu i lektur oraz przygotowanie referatu

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	25
SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura obowiązkowa

- Baines J., Malek J., Wielkie kultury świata, Egipt, Warszawa 1995.
- Ciałowicz K.M., Początki cywilizacji egipskiej, Warszawa-Kraków 1999.
- Grimal N., Dzieje starożytnego Egiptu, Warszawa 2004
- Śliwa J., Sztuka i archeologia starożytnego Wschodu, Warszawa-Kraków
- Papuci-Władyka E., Sztuka starożytnej Grecji, Warszawa-Kraków 2001.
- Ostrowski J. A., Starożytny Rzym. Polityka i sztuka, Warszawa-Kraków 1999.
- Roaf M., Mezopotamia, Warszawa 1998.

- Sadurska A., Sztuka rzymska /w:/ Sztuka świata, tom II, Warszawa 1990, 211-309.

Literatura uzupełniająca:

- Mierzejewski A., Sztuka starożytnego Wschodu tom 1-2, Warszawa 1981.
- Mierzejewski A., Tajemnice glinianych tabliczek, Warszawa 1981.
- Olbrycht M. J., Iran starożytny [w:] A. Krasnowolska (red.), Historia Iranu, Wrocław 2010, s. 25-285.
- Olbrycht, M. J., Aleksander Wielki i świat irański, Rzeszów 2004.
- Schneider T., Leksykon faraonów, PWN, Kraków-Warszawa 2001.
- Śliwa J., Państwa i ludy wschodniej części basenu Morza Śródziemnego (około 3000/2900 – 332 p.n.e.) [w:] J. Śliwa (red.) Wielka Historia Świata 2005, Kraków: 187-377.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej